

Sygn. akt IV Cz 434/13

POSTANOWIENIE

Dnia 08.08.2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Jolanta Deniziuk

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2013r. w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku M. M.

z udziałem R. M.

w przedmiocie wniosku uczestnika postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych

na skutek zażalenia uczestnika postępowania R. M. na postanowienie Sądu Rejonowego w Chojnicach z dnia 26.06.2013r., sygn. akt DzKw 1203/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

IVCz 434/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2013r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek uczestnika postępowania R. M. o zwolnienie od kosztów sądowych.

W uzasadnieniu wskazał, że uczestnik postępowania zarządzeniem z dnia 6.06.2013r. wezwany został do złożenia na urzędowym formularzu oświadczenia o stanie rodzinnym, majątkowym i dochodach. Jednocześnie Sąd wszczął postępowanie wyjaśniające co do sytuacji majątkowej ubiegającego się o zwolnienie uczestnika. Z uzyskanych informacji wynika, że uczestnik prowadzi wraz z żoną wspólne gospodarstwo domowe, posiada udział w nieruchomości, który to udział jest zajęty przez ZUS, zajmuje mieszkanie o powierzchni 70m² Wraz z żoną otrzymują emerytury po 900 zł. Średniomiesięczne wydatki uczestnik określił na kwotę 2145 zł. W tak poczynionych ustaleniach, Sąd Rejonowy stwierdził, że brak przesłanek do zastosowania art. 102 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zdaniem Sądu uczestnik nie złożył rzetelnego oświadczenia. Z uzyskanych z Urzędu Skarbowego informacji wynika bowiem, że jego emerytura jest wyższa niż wskazana w oświadczeniu. Nie zostały wykazane także dodatkowe dochody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Poczynione przez Sąd dodatkowe ustalenia, pozwoliły na przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie nie spełnione zostały przesłanki z art. 102 cytowanej wyżej ustawy.

Zażalenie złożył uczestnik postępowania R. M.. Stwierdził, że Sąd dokonując oceny jego sytuacji po przez pryzmat informacji uzyskanej z Urzędu Skarbowego nie uwzględnił wszystkich potrażeń. Jest też zadłużony na kwotę ponad 50 000zł. Prowadzona zaś działalność gospodarcza nie przynosiła zysku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne .

Podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego, że w przedmiotowej sprawie brak podstaw do uwzględnienia wniosku.

Przesłanki uzasadniające zwolnienie od kosztów sądowych normuje przepis art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). W przepisie tym ustawodawca wskazał, iż zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Jak wynika z powyższego przepisu, rzeczą strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych jest wiarygodne i rzetelne, a przez to przekonujące wykazanie, iż kosztów owych nie jest ona w stanie ponieść bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny. Złożone przez ubiegającego się o zwolnienie od kosztów sądowych oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania stanowi podstawę do decyzji jurysdykcyjnej sędziego. Ocena tego oświadczenia, także w kategoriach jego wiarygodności należy do Sądu.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie, pomoc państwa (podatników) dla osób, dla których poniesienie kosztów sądowych wiąże się z uszczupleniem majątku. Zatem ubiegający się o pomoc powinien poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny i poczynione oszczędności wykazać, a dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa. Ponadto zwolnienie od kosztów sądowych - zwane czasem także „prawem ubogich” - co do zasady powinno dotyczyć przede wszystkim osób fizycznych znajdujących się w ubóstwie, które ze względu na swoją sytuację życiową (majątkową, socjalną, rodzinną, zdrowotną) nie mogą ponieść tych kosztów, i dlatego koszty postępowania sądowego prowadzonego z ich udziałem są kredytowane przez państwo (vide: K. Gonera, Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Wyd. 3, Warszawa 2008, s. 491).

Mając powyższe na uwadze należy skonstatować, iż Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że brak jest podstaw do zwolnienia uczestnika od opłaty od apelacji.

I nie zmienia tej oceny dodatkowe wyjaśnienia uczestnika o wysokości osiąganego dochodu jak i zobowiązań na nim ciążyących. Zwłaszcza, jeżeli uwzględni się, że o dokonanym wpisie uczestnik dowiedział się w marcu 2013r. Jego wniosek o zwolnienie go od opłaty od skargi na orzeczenie referendarza został w dniu 25.04.2013r. uwzględniony, co umożliwiło ocenę złożonej przez niego skargi. Jednocześnie uczestnik uzyskał dodatkowy okres do tego, aby poczynić oszczędności we własnych wydatkach w przypadku kiedy, w wyniku niekorzystnego rozstrzygnięcia, zamierzał złożyć środek odwoławczy. Nosząc się bowiem z zamiarem wytoczenia sprawy przed sądem strona powinna się liczyć z kosztami z tym związanymi i gromadzić potrzebne środki z dochodów uzyskanych w dłuższym okresie. Wyjątkowo, gdy tylko niezwłoczne wytoczenie sprawy lub jak w niniejszym przypadku, złożenie przez uczestnika postępowania nie będącego inicjatorem sprawy skargi na wpis referendarza, nie można skutecznie domagać się od niego czynienia oszczędności we własnych wydatkach.

Nadto wysokość opłaty od apelacji w postępowaniu wieczystoksięgowym nie przekracza możliwości jej uiszczenia przez uczestnika postępowania. Tym samym przyjęć należy za Sądem Rejonowym, że osiągniany przez uczestnika dochód ostatecznie pozwalał na wygospodarowanie niezbędnych środków do zainicjowania środka odwoławczego, zwłaszcza jeżeli uwzględni się wysokość należnej opłaty.

W konsekwencji stwierdzić należy brak podstaw do podzielenia zasadności argumentów zażalenia w zakresie, w jakim skarżący domagał się zmiany orzeczenia Sądu I instancji.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13§2 kpc orzekł, jak w sentencji.